

Kinga Gruzziel, Joanna Wrześcińska

Katedra Ekonomii i Polityki Gospodarczej SGGW

Informacja o konferencji naukowej pt. „Efektywność działalności w agrobiznesie”

W Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie 22 maja 1998 roku odbyła się konferencja naukowa o zasięgu ogólnokrajowym zorganizowana przez Wydział Ekonomiczno-Rolniczy na temat „Efektywność działalności w agrobiznesie”.

Konferencja była poświęcona zmarłemu przed pięciu laty Profesorowi zwyyczajnemu dr. hab. Tadeuszowi Rychlikowi, zasłużonemu pracownikowi nauki, byłemu dyrektorowi Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Polityki Agrarnej w SGGW i następnie Instytutu Ekonomiki i Organizacji Gospodarstw Rolniczych, a od 1990 roku kierownikowi Katedry o tej samej nazwie. Życie i działalność tego znanego badacza o dużym dorobku naukowym w dziedzinie ekonomiki i organizacji dużych gospodarstw rolniczych przedstawił prof. dr hab. A. Bernacki. Podkreślił on cechy osobowe prof. T. Rychlika jako dobrego i rozumnego szefa, kierownika zespołów badawczych, doświadczonego i lubianego dydaktyka, a ponadto życzliwego kolegi i przyjaciela.

Referaty i dyskusja toczyły się wokół następujących tematów:

- Teoretyczne podstawy agrobiznesu;
- Efektywność gospodarowania w rolnictwie polskim;
- Infrastruktura rynku rolnego;
- Finansowe aspekty działalności w agrobiznesie.

Materiał do dyskusji stanowiły artykuły zamieszczone w Zeszytach Naukowych SGGW, Seria *Ekonomika i Organizacja Gospodarki Żywnościowej* nr 34 i 35.

A.P. Wiatrak dokonał ogólnego umiejscowienia agrobiznesu w ramach gospodarki żywnościowej. Przedstawił stan i strukturę agrobiznesu w Polsce u schyłku XX wieku oraz występujące w niej zmiany wynikające z rozwoju gospodarki. Wskazał na zmniejszenie udziału rolnictwa w systemie agrobiznesu na rzecz przetwórstwa rolno-spożywczego i obrotu towarowego żywnością.

Zwrócił uwagę na konieczność zmian strukturalnych w agrobiznesie, co wymaga wsparcia zarówno ze strony nauki, jak i zarządzania gospodarką. Zaliczył do tych działań:

- właściwą politykę zmian strukturalnych;
- rozwój infrastruktury wsi, rolnictwa i jego otoczenia;
- racjonalne wydatkowanie ograniczonych funduszy publicznych i instytucji działających w tej sferze;
- wspomaganie w tworzeniu przez rolników grup producenckich lub marketingowych w celu zwiększenia ich siły przetargowej wobec innych dużych przedsiębiorstw i monopoli na rynku;
- zwiększenie roli różnych form doradztwa (np. technologicznego, ekonomicznego, marketingowego i innych).

W. Ziętara przedstawił problematykę metodyczną dotyczącą efektywności gospodarowania w rolnictwie. Zaznaczył, iż ze względu na dużą różnorodność prawno-organizacyjnych form gospodarowania w rolnictwie, konieczne jest rozróżnienie pojęcia gospodarstwa i przedsiębiorstwa. Konsekwencją tego rozróżnienia powinno być stosowanie odpowiednich kategorii produkcji i dochodów w ocenie wykorzystania czynników produkcji w gospodarstwach oraz efektywności działań w przedsiębiorstwach.

Do dyskusji dotyczącej problematyki zmian w efektywności gospodarstw w mikroskali w przekroju terytorialnym wprowadził S. Stańko. Na podstawie referatów Z. Kozioła, J. Żmii, D. Niezgody, T. Nietupskiego, T. Kondraszuka za najważniejsze problemy uznał:

- zmiany w dochodach ludności rolniczej, które osiągane są w coraz większym stopniu ze źródeł pozarolniczych, takich jak renty, emerytury, praca zarobkowa;
- pozyskiwanie dochodów z tych źródeł zniechęca rolników do powiększania obszaru gospodarstw;
- zbyt małe jeszcze zainteresowanie działalnością pozarolniczą dla powiększania dochodów;
- rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich determinują możliwości uaktywnienia nadwyżek siły roboczej przez rozwój małej i średniej przedsiębiorczości na wsi oraz rozwój pracochłonnych kierunków produkcji.

Analizę efektywności gospodarowania w wybranych typach gospodarstw przedstawił M. Wasilewski na podstawie referatów A. Bernackiego, J. Bereźnickiej, T. Siudka i własnego. Do najważniejszych problemów zaliczył:

- określenie warunków koniecznych, aby gospodarstwa w Polsce modernizowały i intensyfikowały produkcję przy zachowaniu płynności finansowej;
- wskazanie drogi rozwoju gospodarstw sadowniczych w Polsce i rozstrzygnięcie dylematu – czy powiększać obszar, czy intensyfikować produkcję;
- opracowanie działań, które należy podjąć, aby zwiększyć konkurencyjność gospodarstw rolniczych w Polsce pod względem efektywności wykorzystania czynników produkcji oraz określenie szans w konkurencji z rolnikami z krajów Unii Europejskiej w wybranych produktach;

Grupa tematyczna prezentowana przez H. Runowskiego na podstawie referatów M. Świtłyka, B. Gołębiowskiego, Z. Wyszowskiej, E. Otolińskiego, J. Hybla, J. Gołębiowskiego obejmowała niektóre problemy otoczenia rolniczego. Problemy te dotyczyły:

- optymalnej wielkości przedsiębiorstwa rolniczego;
- zmian w organizacji i efektywności gospodarstw dzierzawionych;
- kierunków zmian i efektów przekształceń gospodarstw państwowych;
- dróg zwiększania efektywności działania SKR;
- przekształceń w sektorze zbożowo-młynarskim.

Ostatnia grupa tematyczna dotyczyła problematyki kredytowej w agrobiznesie. A. Daniłowska dokonała prezentacji głównych tez referatów W. Józwiaka, W. Wójcickiego i A. Daniłowskiej, M. Dębniowskiej oraz S. Jarki. Za najważniejsze zagadnienia uznała:

- ocenę metodologii badań skuteczności polityki rolnej i narzędzi polityki kredytowej;
- kierunki przemian w systemie bankowym w latach 1990–1997;
- procesy konsolidacji banków;
- ocenę wykorzystania kredytów preferencyjnych.

W wielowątkowej dyskusji głos zabrało 15 osób. Poruszano problemy efektywności działań w agrobiznesie. Dyskusja toczyła się wokół następującej problematyki:

- zagadnień metodycznych dotyczących pojęć – gospodarstwo i przedsiębiorstwo, oraz obliczania ich efektywności;
- miejsca rolnictwa w agrobiznesie; znaczenia agrobiznesu w gospodarce narodowej; wpływu otoczenia na rozwój rolnictwa i agrobiznesu;
- źródeł finansowania różnych form działalności w gospodarce żywnościowej;
- przyczyn spadku dochodów rolniczych;

- bezrobocia na wsi;
- ochrony środowiska szczególnie w procesie integracji z Unią Europejską.

Prezentacja dorobku pracowników Szkół Wyższych, instytutów badawczych i praktyki w dziedzinie agrobiznesu oraz wymiana między nimi poglądów, pozwala na stwierdzenie, że występuje obecnie konieczność głębszej analizy i opracowań tematyki efektywności w agrobiznesie i problemów stojących przed tym sektorem gospodarki. Wskazywano na niedostateczny jeszcze rozwój tej sfery gospodarki żywnościowej i braki w jej infrastrukturze, w tym w obrębie jego instytucji w obudowie prawnej, informatycznej, doradczej. Konferencja umożliwiła wymianę poglądów oraz wskazała na konieczność dalszego rozwoju badań natury metodycznej, legislacyjnej i aplikacyjnej w agrobiznesie.

Information about Conference „Effectiveness of Economic Activity in Agribusiness”

Abstract

The national Conference „Effectiveness of Economic Activity in Agribusiness” took place at Warsaw Agricultural University on 22nd May 1998. It was organised by Faculty of Agricultural Economics WAU. The Conference was dedicated to memory of Professor Tadeusz Rychlik – merited researcher and academic teacher, former director of the Institute of Agricultural Economics and Agrarian Policy WAU.

Discussions and presentations focused on four general topics:

- Theoretical framework of agribusiness;
- Effectiveness of economic activity in Polish agricultural sector;
- Infrastructure of agricultural markets;
- Financial problems faced agribusiness activity.

Debates were based on papers published, prior to the Conference, in Scientific Fascicles of SGGW, Series Economics and Organisation of Agribusiness (No 34 and 35).

The Conference provided a forum for change of the views, and addressed the key problems of further development of research on methodological, applied and legislative aspects in agribusiness sector.